

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2024/115
Görüş Tarihi : 05.06.2024

YÜKSEK FEN KURULU GÖRÜŞÜ

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi"nde; fore kazık imalatlarındaki (-3.65 metre kazık delgi kotundan -10.37metre kazı kotuna kadar) boş foraj bedelinin iş artışı kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği ile ilgili olarak Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, görüş talebine ilişkin sözleşme tarafları arasında yaşanan idarî süreç aşağıda belirtildiği şekildedir.

Başvuru yazıları ve ekleri incelendiğinde,

Sözleşmenin "*İşe başlama ve bitirme tarihi*" başlıklı 9 uncu maddesine göre; havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günlerin 25.11 – 05.03 tarihleri arasındaki 102 gün ve işin süresinin 550 gün olduğu, işin yer tesliminin 02.02.2024 tarihinde yapıldığı ve iş bitim tarihinin 04.08.2025 olarak belirlendiği,

17.05.2024 tarihli ve 332914 sayılı Makam Oluru ile 42 gün ilave süre verildiği ve ilave süre dâhil iş bitim tarihinin 15.09.2025 olarak belirlendiği,

Yüklenicinin 08.05.2024 tarihli dilekçesinde görüşü ve talebinin özetle;

Geçici iksa projeleri doğrultusunda saha kotunun -3,65 kotu seviyesine kadar inilerek fore kazık imalatlarına başlanıldığı, ancak geçici iksa işleri kapsamında fore kazıklar arasında strut (çelik boru destek, payanda) yapılmasının planlandığı, kazı alt kotu ile strutlar arasında yeterli mesafe bulunmadığı, fore kazık delgi makinasının çalışmadığı, bu sebeple "*15.140.1205 (Ø80 cm çapında, C30/37 basınç dayanımında yerinde dökme betonarme fore kazık yapılması (0,00-18,00 m arası, 18,00 m dâhil)*" imalatının tanım, tarif ve yapım şartlarına uygun olarak -3,65 kotundan itibaren fore kazıkların boş forajlı yöntemle imal edildiği,

"*15.140.1205 (Ø80 cm çapında, C30/37 basınç dayanımında yerinde dökme betonarme fore kazık yapılması (0,00-18,00 m arası, 18,00 m dâhil)*" imalatının tarifinde "*Projede belirtilen kazık üst kotunun forajın yapıldığı zemin kotundan aşağıda olması halinde bu iki kot arasındaki kısma sadece foraj bedeli ödenir.*" ifadesi dikkate alınarak, zemin iyileştirme işleri kapsamında yapılacak olan ilave boş foraj bedellerinin iş artışı olarak ödenmesi gerektiği,

Yönünde olduğu,

İdarenin 22.05.2024 tarihli ve 334320 sayılı yazısı ekinde bulunan ve idare görüşü olarak dikkate alınan teknik raporda;

İhaleye esas dokümanlarda, "*07 - İksa & Zemin İyileştirme*" klasörü içerisinde yer alan "*İksa + Zemin İyileştirme v8.dwg*" başlıklı uygulama projesinde, yapı çevresi boyunca Ø 80 cm çapında ve 12,00 metre uzunluğunda iksa fore kazık imalatının yer aldığı, -3,65 metrede kazık delgi kotundan itibaren uygulama projesinde belirtilen uzunluklarda strut (çelik boru destek, payanda) imalatlarının olduğu, ayrıca proje kazı kotu olan -10,37 metreden zemin iyileştirme amaçlı Ø80 cm çapında ve 12,00 metre uzunluğunda donatısız fore kazık imalatlarının yapılması gerektiği,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2024/115
Görüş Tarihi : 05.06.2024

Bahse konu yapım işinin anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olduğu, yüklenicinin teklifinin ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak verildiği, ihale dokümanlarını oluşturan uygulama projesi, mahal listesi, özel teknik şartnameler ve diğer belgelerin bir bütün olduğu, yüklenici tarafından teklif edilen toplam bedel üzerinden sözleşmenin akdedildiği,

İksa ve zemin iyileştirme uygulama projesinde yer alan zemin iyileştirme imalatlarının projenin ayrılmaz bir parçası olduğu, başka bir ifade ile anahtar teslimi götürü bedel sözleşme gereği yüklenici tarafından projenin bir bütün olarak yapılmasının taahhüt edildiği ve yüklenici teklifinin bu doğrultuda verildiği, söz konusu imalatların yapılabilmesi için sevk ve idarenin yüklenicinin sorumluluğunda olduğu, zemin iyileştirme için yapılacak tüm imalatların yapım işine ait sözleşmenin 6 ncı maddesi gereği teklif edilen bedele dâhil olduğu, yüklenici talebine binaen iş artışına konu edilmesinin uygun bulunmadığı,

Olarak belirtildiği,

İhale dokümanları incelendiğinde;

Uygulama projeleri arasında yer alan “Geçici İksa Projesi” paftasında Ø80 cm çapında ve 12,00 metre uzunluğunda iksa fore kazık imalatının yer aldığı,

Özel ve genel şartnameler arasında yer alan “01-Mimari Şartname – 02-Birim fiyat tarifleri” başlığı altında “İNŞAAT POZ TARİFLERİ” alt başlığı altında;

“15.140.1205 Ø 80 cm çapında, c 30/37 basınç dayanımında yerinde dökme betonarme fore kazık yapılması (0,00-18,00 m arası, 18,00 m dâhil)mt

“İdarece onanmış uygulama projesi ve teknik şartnamesine uygun olarak, her cins ve klastaki zeminde, her derinlikte, kuruda veya su altında, her boyda yerinde dökme fore kazık yapılması için gerekli araç, gereç, makine, teçhizat, ekip, ekipmanın denetiminin iş başında temini ile montajlarının yapılması, çalışma platformunun hazırlanması, gerekmesi halinde iskele kurulması, forajın yapılması, iş bitiminden sonra demontajı, nakilleri, gerekli hallerde muhafaza borusu kullanılması, projesine göre hazırlanmış demir donatının projesine uygun olarak yerine yerleştirilmesi, 15.150.1006 poz nolu C 30/37 hazır betonun tekniğine uygun olarak (tremit borusu ile) yerine yerleştirilmesi, gerekmesi halinde betonun döküm yerine beton pompası ile basılması, forajdan çıkan pasanın vasıtalara yüklenmesi, ortalama 60 m'ye kadar nakli, boşaltılması, depo ve imla yerinde serilmesi ve düzeltilmesi, foraj esnasında kazık zemininden numune alınması, raporun hazırlanması, su içinde çalışma güclüğü, inşaat yerinde her türlü yükleme boşaltma, yatay ve düşey taşıma, yerinde dökme fore kazık yapılması için aşağıda "Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar" dışında kalan diğer tüm işlerin yapılması için gerekli olan her türlü malzeme ve zayıtı, işçilik, makine, araç ve gereç giderleri ile müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil 1 m fiyatı:

Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar:

İnşaat bünyesine giren betonarme demiri ve demirin projesine göre kesilip bükülerek hazırlanması yerine konulması bedeli, demirin fabrikadan iş başına kadar nakli, yüklenmesi ve boşaltılması bedeli, forajdan çıkan pasanın 60 m'den fazla mesafeye taşınması halinde buna ait taşıma bedeli birim fiyata dâhil değildir.

ÖLÇÜ:

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2024/115
Görüş Tarihi : 05.06.2024

1) Projesindeki boyutlar üzerinden hesaplanır. (Not 3 ve 4 de belirtilen şartların olması halinde, buna göre ölçüm yapılır.)

NOT:

- 1) Foraja başlanacak en uygun zemin kotu idarece saptanır.*
- 2) Kazığın baş tarafındaki kırılacak düşük mukavemetli kısım ölçüye dâhil edilmez.*
- 3) Projede belirtilen kazık üst kotunun forajın yapıldığı zemin kotundan yukarıda olması halinde bu iki kot arasındaki kazık için foraj bedeli ödenmez.*
- 4) Projede belirtilen kazık üst kotunun forajın yapıldığı zemin kotundan aşağıda olması halinde bu iki kot arasındaki kısma sadece foraj bedeli ödenir.*
- 5) İdarece yaptırılması halinde, kazık yükleme deneyi bedeli ayrıca ödenir.*
- 6) Forajdan çıkan pasanın 60 m'den fazla mesafeye taşınması halinde taşıma bedeli nakliye formülleri üzerinden hesaplanarak ödenir. Pasanın cinsi her ne olursa olsun yoğunluğu 1,6 ton/m³ olarak alınır.*
- 7) Demir donatısının bedeli demirin çapına bağlı olarak ilgili olduğu 15.160.1003, 15.160.1004, 15.160.1005 poz no'lu birim fiyatlar üzerinden, demirin fabrikadan iş başına kadar nakliye bedeli ise nakliye formülleri üzerinden hesaplanarak ödenir. Nakliye sırasındaki yükleme ve boşaltma bedeli 15.100.1004 pozno'lu birim fiyat üzerinden ödenir."*

Şeklinde tarif edildiği,

Görülmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun; "Şartnameler" başlıklı 12 nci maddesinde:

"İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığı ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir.

İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır."

Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir. ..."

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (YİİUY)'nin "Teknik Şartnameler" başlıklı 17 nci maddesinde:

"(1) İşin teknik ayrıntıları ve şartları ile projesini de kapsayan teknik şartnameler hazırlanarak ihale dokümanına dâhil edilir. Teknik şartnamelerde belirlenecek teknik

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2024/115
Görüş Tarihi : 05.06.2024

kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlaması zorunludur. ”,

İşe ait sözleşmenin “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen(rakam ve yazıyla)... toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.” ,

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGS)’nin “Geçici hakediş raporları” başlıklı 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasında;

“Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan işlerin bedelleri, ihale dokümanında ön görülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödenir”,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre;

Teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliğini sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlamasının zorunlu olduğu, ayrıca varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemelerin de yapılabileceği, teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilebileceği, teknik şartnamenin uygulama projesi gibi değerlendirilemeyeceği,

Bunların yanı sıra; ihale dokümanı içeriğinde yer alan teknik şartnamelerin, ihaleye esas uygulama projeleri ve bunlara dayalı mahal listelerinde yer alan imalatlara ait teknik detayları açıklayıcı dokümanlar olduğu, başka bir ifade ile sözleşme kapsamında oldukları projelere ve mahal listelerinde sabit olan, varlıkları hakkında herhangi bir tereddüt bulunmayan mevcut imalatlara ilişkin teknik kriterler ve tanımlamalara yer verilen dokümanlar oldukları, bu dokümanların içeriğinde sözleşme bedeline hangi imalatların dâhil olup olmadığı veya yukarıda belirtilen kanun ve yönetmelik hükümlerinde yer alan hususlar dışında başkaca bilgilerin yer alamayacağı, yer alsa bile hüküm icra edemeyeceği,

Anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte, yüklenicinin teklifinin ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verildiği, yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde de yüklenicinin teklif ettiği toplam bedelin esas alınmasının icap ettiği, projesi içerisinde yer alan bütün imalatların yüklenici tarafından fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuata göre kullanıma hazır bir şekilde idareye sunulması gerektiği, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanları arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara dayalı olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuatın gereği olduğu,

Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan işlerin bedelleri, ihale dokümanında ön görülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödeneceği,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2024/115
Görüş Tarihi : 05.06.2024

Hususları açıktır.

Bu bağlamda, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde;

Teknik şartnamelerin ihaleye esas uygulama projesi ve bunlara dayalı olarak hazırlanan mahal listelerinde gösterilen imalatların yapım şartlarını belirten belgeler oldukları dolayısıyla idareler tarafından ihale dosyaları hazırlarken, diğer idarelerin birim fiyat tariflerindeki açıklamaların birebir alınmasının her zaman uygun olamayabileceği, yapılacak işin niteliğine göre, anahtar teslimi götürü bedel anlayışına uygun olarak gerekli görüldüğü takdirde bazı ifadelerin çikartılabileceği ve/veya eklenebileceği,

Dolayısıyla teknik konularda, ilgili birim fiyat tariflerine atıfta bulunulmasının yerinde olmadığı, bu hususların idare tarafından düzenlenecek ve ihale dokümanları arasına konulacak teknik şartnamelerde belirtilmesinin mevzuatının gereği olduğu,

Uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan herhangi bir imalat kaleminin, teklif birim fiyatlı bir imalat gibi düşünülerek, o imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin, yukarıda belirtilen tanımlara göre mümkün olmadığı, böyle bir değerlendirmenin anahtar teslimi götürü bedel sözleşme esasına aykırı olduğu,

Bu itibarla; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde, birim fiyat sözleşmelerde olduğu gibi ödemelerin birim fiyatlar üzerinden yapılmasının söz konusu olamayacağı, hakediş ödemelerin herhangi bir analiz ve birim fiyata dayalı olmadığı ve ilerleme yüzdeleri üzerinden yapılacağı hususunun açık olduğu, bu sebeple bir imalat kaleminin teklif birim fiyatlı iş kalemi gibi değerlendirilerek, imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı belirlenemeyeceği,

Hususları açıktır.

Tüm bu hükümler ve hususlar birlikte göz önüne alındığında,

Yüklenicinin teklifini sözleşmenin 6 ncı maddesine göre verdiği ve teknik şartnamelerin içeriğinde sözleşme bedeline hangi imalatların dâhil olup olmadığı yönünde bilgilerin yer alamayacağı, yer alsa bile hüküm icra edemeyeceği hususları birlikte dikkate alındığında, uygulama projesinde yer alan fore kazık imalatlarını meydana getiren girdilerden biri olan boş foraj bedelinin fore kazı imalatı bedeline dâhil olmadığı yönünde bir değerlendirme yapılamayacağı,

Gelinen aşamada; bahse konu işin uygulama projesinde gösterilen fore kazık imalatlarının bedelinin sözleşme bedeline dâhil olduğu bu sebeple fore kazık imalatın fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılması için gerekli olan iş ve işlemlerin bedellerinin ayrı ayrı ödenemeyeceği hususları da dikkate alındığında, fore kazık imalatların yapım şartlarından ve girdilerinden biri olan boş foraj imalatı bedelinin iş artışı olarak değerlendirilemeyeceği,

Kurul görüşümüzün istişari mahiyette olduğu, uygulamadaki nihai görev yetki ve sorumluluğun işin idaresine ait olduğu,

Görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 05.06.2024 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile varılmıştır.